

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút

Edícia: Porovnávacie analýzy

02/2022

Legislatívna úprava poskytovania právnych služieb v rámci podnikania vo vybraných štátoch EÚ

(Porovnávacia analýza k parlamentnej tlači č. [872](#))

Vypracovala: Mgr. Dominika Nováková, Odbor Parlamentný
inštitút

Schválila: Mgr. Natália Švecová, riaditeľka Odboru
Parlamentný inštitút

Bratislava
1. februára 2022

Anotácia:

Predložený materiál prináša porovnanie poskytovania právnych služieb, najmä v rámci podnikania. Právne služby sú súčasťou tzv. slobodných povolání, poskytovanie sa spravidla riadi ďalšími osobitnými predpismi a zvýšenou mierou regulácie.

Kľúčové slová:

právnik, právne služby, podnikanie, regulácia

Postavenie Odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní informačné, vzdelávacie a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj Oddelenie Parlamentná knižnica a Oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti Odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania Odbor Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Materiál slúži výlučne pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom Odboru Parlamentný inštitút a autorov.

Obsah

Úvod	4
Právna úprava v Slovenskej republike	6
1. Prehľad legislatívy vo vybraných štátoch EÚ s nižšou mierou regulácie	8
1.1 Fínsko.....	8
1.2 Švédsko.....	9
1.3 Španielsko	10
1.4 Slovinsko	10
2. Prehľad legislatívy vo vybraných štátoch EÚ s vyššou mierou regulácie.....	11
2.1 Holandsko	11
2.2 Poľsko	12
2.3 Francúzsko	13
2.4 Maďarsko	14
2.5 Dánsko	15
2.6 Belgicko	15
2.7 Nemecko.....	16
2.8 Rakúsko	17
3. Zmeny právnej úpravy poskytovania právnych služieb vo vybraných štátoch	17
3.1 Taliansko	17
3.2 Česko.....	18
Záver	21
Zdroje	23

Úvod

Návrh poslanca Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa dopĺňa zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (tlač 872), ktorý bol podaný 14. 01. 2022, má podľa dôvodovej správy za cieľ *zlepšiť prístup fyzických a právnických osôb k právnej pomoci. Zároveň sa týmto návrhom zvýši transparentnosť poskytovaných služieb, keďže aj v súčasnosti mnohí podnikatelia poskytujú de facto právne služby, de iure ich však poskytujú ako konzultačné alebo iné služby. Klient si tak jednoducho v príslušnom registri overí, či podnikateľ má v predmete podnikania uvedené právne poradenstvo ako viazanú živnosť.*

Predmetom porovnávacej analýzy, vyhotovenej Odborom Parlamentný inštitút Kancelárie NR SR je porovnanie legislatívnej úpravy poskytovania právnych služieb vo vybraných krajinách EÚ (Belgicko, Česko, Dánsko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Maďarsko, Nemecko, Poľsko, Rakúsko, Slovinsko, Španielsko, Švédsko, Taliansko). Porovnáваме možnosti poskytovania právnych služieb a náležitosti, ktoré sú povinné na výkon tohto slobodného povolania. Medzi hlavné skúmané atribúty analýzy zaraďujeme: členstvo v príslušnej komore (napr. advokátska, notárska komora), druh pracovného pomeru, rozsah poskytovania právnych služieb.

Odbor Parlamentný inštitút sa obrátil na internú databázu výmeny informácií Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu (ECPRD), a to s požiadavkou č. 4797 Regulations on provision of the legal services (Predpisy o poskytovaní právnych služieb) z júna 2021.¹ Oslovili sme všetky členské štáty EÚ. Odpoveď nám poskytlo Fínsko, Švédsko, Francúzsko, Maďarsko, Nemecko, Rakúsko, Slovinsko, Poľsko a Holandsko. Pri skúmaných krajinách, ktoré neodpovedali, sme čerpali z materiálov Rady európskych advokátskych komôr a právnych spoločností a následne z právnej úpravy jednotlivých krajín.

Právne, umelecké alebo lekárske povolania sú svojím charakterom a tradíciou zaraďované medzi slobodné povolania. Každá krajina má vlastný systém právneho uchopenia problematiky vykonávania slobodného povolania, kde sa okrem vzdelanostných kritérií kladie požiadavka na duševno-ideový prínos pretavený do vzťahu ku klientovi či spoločnosti. V tomto záujme vznikli profesijné komory, ktoré nastavujú kritériá na plnenie povolania a zároveň chránia občana pred negatívnymi následkami zle vykonaného rozhodnutia, t. j. prijímateľ služieb nemusí byť schopný posúdiť kvalitu tak ako pri iných tovaroch a službách.²

¹ ECPRD (interná databáza výmeny informácií medzi národnými parlamentmi). Požiadavka NR SR: No. 4797 Regulations on provision of the legal services. [cit. 01.02.2022]

² Paterson, I., Fink, M., Ogus A. a kol. 2007 *Economic Impact Of Regulation In The Field Of Liberal Professions In Different Member States*. Dostupné na internete: <https://www.ceps.eu/ceps-publications/economic-impact-regulation-field-liberal-professions-different-member-states/> [cit. 01.02.2022].

Napriek osobitnému prístupu k povolaniam vo vzťahu ku klientovi či spoločnosti je ich úloha voči štátu z ekonomického hľadiska rovnaká ako pri iných povolaniach – odvádzanie povinných poplatkov (platenie daní). Vstup na trh je oproti iným povolaniam prísnejšie regulovaný ďalšími osobitnými predpismi z vyššie uvedených dôvodov. Legislatíva naprieč krajinami EÚ ponúka viacero konzervatívnejších aj liberálnejších modelov.

Predpisy príslušných komôr ako aj zákony o povolani advokáta upravujú podmienky pre formálne náležitosti – vstup na trh je väčšinou podmienený povinnou praxou, absolvovaním skúšky príslušnej komory a následnou povinnou registráciou. Právnu formu spoločnosti ako aj možnú akciovú spoluúčasť upravuje zvyčajne obchodný zákonník. Na základe týchto kritérií sme rozdelili štúdiu na dve hlavné časti, v jednej sa zaoberáme krajinami s nižšou mierou regulácie a v druhej časti krajinami s vyššou mierou regulácie. V rámci týchto kapitol sú jednotlivé krajiny radené podľa rozsahu právnej úpravy, resp. podľa miery rozmanitosti poskytovateľov právnych služieb. Tretia časť je venovaná krajinám, ktoré v posledných rokoch uvoľňujú pravidlá na poskytovanie právnych služieb na príklade Talianska a Česka.

Predložený materiál sa skladá zo štyroch hlavných častí.

1. Popis súčasného právneho stavu poskytovania právnych služieb z podnikateľského hľadiska na Slovensku.
2. Prehľad legislatívy vo vybraných štátoch EÚ s nižšou mierou regulácie.
Kapitola je založená na základe dvoch hlavných kritérií a) možnosť poskytovania právnych služieb mimo organizačných štruktúr, primárne advokátskych komôr; b) možnosť medzisektorového podnikania.
3. Prehľad legislatívy s vyššou mierou regulácie.
4. Zmeny právnej úpravy poskytovania právnych služieb v Taliansku a Česku.

Právna úprava v Slovenskej republike

Podmienky poskytovania právnych služieb upravuje

- [Zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní \(živnostenský zákon\) v znení neskorších predpisov](#)
- [Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní \(živnostenský zákon\) v znení neskorších predpisov](#)
- [Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov](#)

Definícia právnych služieb

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o advokácii“) sa pod výkonom advokácie rozumie:

„Výkon advokácie je zastupovanie klientov v konaní pred súdmi, orgánmi verejnej moci a inými právnymi subjektmi, obhajoba v trestnom konaní, poskytovanie právnych rád, spisovanie listín o právnych úkonoch, spracúvanie právnych rozborov, správa majetku klientov a ďalšie formy právneho poradenstva a právnej pomoci, ak sa vykonáva sústavne a za odmenu (ďalej len „právne služby“).“

Postavenie advokátskej komory

Postavenie komory je v súčasnosti výhradné. Zákon o advokácii (§ 76 ods. 1) zrušil zriadenú Komoru komerčných právnikov, ich doterajšia činnosť, obhajujúca záujmy najmä súvisiace s podnikateľskou činnosťou, sa na účely osobitných predpisov zlúčila s činnosťou advokáta.³

Predpoklady výkonu advokácie podľa zákona o advokácii

Druhá časť

§ 2 ods. 1

Advokát je ten, kto je zapísaný do zoznamu advokátov, ktorý vedie komora.

§ 2 ods. 3

Advokátske povolanie je slobodné povolanie, ktoré možno vykonávať len podľa tohto zákona.

§ 3

Komora zapíše do zoznamu advokátov na písomnú žiadosť do dvoch mesiacov odo dňa jej doručenia toho, kto

a) je plne spôsobilý na právne úkony

b) získal vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte vysokej školy

c) získal najmenej trojročnú prax ako advokátsky koncipient s minimálnymi obsahovými nárokmi podľa § 62a; priebeh praxe sa

d) absolvoval vzdelávanie v rozsahu a za podmienok určených stavovským predpisom komory

³ Bližšie pozri § 76 a § 77 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/586/20210101>. [cit. 01.02.2022]

Advokáti, notári, patentoví zástupcovia a súdni exekútori **vykonávajú svoju činnosť podľa osobitných predpisov, ktoré sú v pôsobnosti štátnych orgánov a profesijných komôr.** Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (§ 2 ods. 1 a ods. 2 písm. c) definuje podnikanie ako sústavnú činnosť vykonávanú samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku alebo na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu. **Obchodný zákonník zaraďuje medzi podnikateľov aj osobu, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia.**⁴

Slovenská advokátska komora vylučuje pôsobenie „ako daňový poradca, auditor, maklér či ako fyzická osoba podnikajúca na základe živnostenského oprávnenia v oblasti ekonomického poradenstva, činnosti finančného agenta, obchodu s nehnuteľnosťami (realitná kancelária) alebo sprostredkovania v oblasti obchodu a služieb. Advokát nemôže vykonávať činnosť, v rámci ktorej nie je možné oddeliť záujem poskytovateľa služby (advokáta), ako aj samotného klienta, ktorému má byť služba poskytnutá.“ (SAK, 2020)

Formy poskytovania právnych služieb

Ekonomická činnosť sa nevykonáva na základe živnostenského oprávnenia. Fyzické osoby sa podľa osobitných právnych predpisov registrujú na Štatistickom úrade SR do štatistického registra, ktorý im priradí IČO. Advokát môže vykonávať advokáciu podľa zákona o advokácii (§ 12)

- a) samostatne,
- b) v združení spolu s inými advokátmi,
- c) ako spoločník verejnej obchodnej spoločnosti,
- d) ako komplementár komanditnej spoločnosti alebo
- e) ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným.

Predmetom podnikania je poskytovanie právnych služieb. Ak tento zákon neustanovuje inak, jej spoločníkmi môžu byť len advokáti.

- e) zložil advokátsku skúšku
- f) je bezúhonný a spoľahlivý
- g) nemá právoplatne uložené disciplinárne opatrenie vyčiarknutie zo zoznamu advokátov
- h) nemá uložené disciplinárne opatrenie vyčiarknutie zo zoznamu komerčných právnikov, disciplinárne opatrenie zbavenie notárskeho úradu, disciplinárne opatrenie zbavenie výkonu exekútorského úradu, disciplinárne opatrenie zbavenie výkonu funkcie prokurátora alebo disciplinárne opatrenie odvolanie z funkcie sudcu podľa osobitných predpisov
- i) **nie je v čase zápisu v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu** okrem pedagogickej, publikačnej, literárnej, vedeckej, umeleckej alebo športovej činnosti, činnosti člena poradného orgánu vlády Slovenskej republiky alebo činnosti, ktorá nie je v rozpore s povahou a etickými princípmi advokátskeho povolania; o rozpore pracovného pomeru alebo obdobného pracovného vzťahu s povahou a etickými princípmi advokátskeho povolania rozhoduje komora
- j) splnil povinnosti podľa § 12 ods. 3, § 27 a § 28 ods. 1
- k) zložil sľub podľa odseku 6.

⁴ Zákon č. 513/1991 Z. z. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (§ 2 ods. 1, ods. 2). Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/513/20211228.html>. [cit.01.02.2022].

1. Prehľad legislatívy vo vybraných štátoch EÚ s nižšou mierou regulácie

1.1 Fínsko

Fínsko má jeden z najliberálnejších modelov spomedzi všetkých porovnávaných krajín v štúdiu. Vo Fínsku možno poskytovateľov právnych služieb rozdeliť na advokátov,

[Praktická príručka pre právnikov](#)

[Fínska advokátska komora](#)

licencovaných právnych poradcov, verejných právnych zástupcov a právnikov. **Advokát** po povinnej praxi, zložení skúšok v advokátskej komore a následnej povinnej registrácii môže zastupovať klienta pred súdom.⁵

Licencovaný právny poradca sa pri zastupovaní na súde riadi odporúčaniami advokátskej komory, ktoré sa zároveň pretavili do zákona č. 715/2011⁶ o licencovaných právnych poradcov. Na získanie licencie musí zložiť advokátsku skúšku. Členstvo v advokátskej komore však nie je potrebné. Licencovaný právny poradca získava licenciu absolvovaním skúšky a pri výkone povolania podlieha disciplinárnemu konaniu v Rade pre licencovaných právnych poradcov.

Verejný právny zástupca – väčšina verejných právnych zástupcov poskytujúcich právnu pomoc má ukončené právne vzdelanie II. stupňa a absolvované súdne vzdelávanie na okresnom súde. Sú povinní dodržiavať správne advokátske konanie, vyše polovica z nich je registrovaná v advokátskej komore.

Právnik/jurista – vo fínskom systéme sa môžeme stretnúť s oboma pojmi. Zo zákona nevyplývajú žiadne požiadavky na vzdelanie. Poskytovatelia právnych služieb pôsobia v kanceláriách právnikov, ktoré sú oddelené od kancelárií advokátov, hoci nie je povinná žiadna kvalifikácia, zvyčajne majú ukončené právnické vzdelanie.

Poskytovanie multidisciplinárnych právnych služieb, ako sú arbitráž alebo daňové poradenstvo, nie je obmedzené. Obmedzenia sa všeobecne vzťahujú na niektoré miesta vo verejnom sektore, ako napríklad na pozíciu sudcu a prokurátora.

⁵ Zákon č. 496/1958 o advokácii upravuje podmienky na výkon advokácie vo Fínsku. Dostupné na internete https://www.finlex.fi/fi/laki/kaannokset/1958/en19580496_20040697.pdf [cit. 01.02.2022]

⁶ Zákon č. 715/2011 § 2 odsek (1) o licencovaných právnych zástupcoch vo Fínsku. Dostupné na internete: [en20110715.pdf \(finlex.fi\)](https://www.finlex.fi/fi/laki/kaannokset/2011/en20110715.pdf) [cit. 01.02.2022].

Hlavné znaky právnej úpravy (Fínsko)			
Viacero poskytovateľov právnych služieb	Možnosť poskytovania právnych služieb spolu s inými odvetviami (mimo advokátov)	Advokátske spoločnosti nesmú byť spoluvlastníkmi inej ako advokátskej firmy*	Advokát môže zamestnávať iného advokáta

* Pri právnických spoločnostiach sa takýto vzťah nevylučuje.

1.2 Švédsko

Vo Švédsku neexistuje monopol na poskytovanie právnych služieb. **Právne služby nie sú viazané osobitnými predpismi.** Výnimku tvoria trestné konania, pri ktorých je potrebné zastúpenie advokátom. Profesia advokáta je vyhradená a zneužitie titulu je trestné. Na advokátov sa vzťahujú podobné pravidlá ako v slovenskej legislatíve a predmetom podnikania sú výhradne právne služby. Advokát sa musí povinne zapísať v Švédskej advokátskej komore. Všetky ostatné právne služby poskytujú právnici/juristi.

[Praktická príručka pre právnikov](#)

[Švédska advokátska komora](#)

Právnikom a právnickým spoločnostiam – ale nie advokátom a advokátskym spoločnostiam – sa umožňuje ponúkať iné služby ako právne, napríklad pokiaľ ide o vymáhanie pohľadávok, finančné poradenstvo, vedenie účtovníctva a audit.

Pojem právnik/jurista sa používa všeobecne a je možné ho použiť bez ohľadu na dosiahnuté vzdelanie a skúsenosti, hoci sa zvyčajne vzťahuje na osobu s právnickým vzdelaním. Vo Švédsku existuje veľa spoločností poskytujúcich právne služby (konzultácie, vypracovanie zmlúv, právne analýzy, vypracovanie listín), ktoré nie sú pod dohľadom Švédskej advokátskej komory. Poskytovanie právnych služieb sa realizuje na základe tradičných business modelov – spoločnosť s ručením obmedzeným, obchodné partnerstvo, komanditná spoločnosť, poskytovanie služieb je **možné aj vo forme živnosti.**

Hlavné znaky právnej úpravy (Švédsko)		
Viacero poskytovateľov právnych služieb	Advokátske spoločnosti nesmú byť spoluvlastníkmi inej ako advokátskej firmy	Advokát môže zamestnávať iného advokáta
Možnosť poskytovania právnych služieb spolu s inými odvetviami (mimo advokátov)		

1.3 Španielsko

Pre poskytovanie právnych služieb právnickou profesiou sa terminologicky nerozlišuje medzi právníkom, právnym poradcom a **advokátom**. Pod uvedenými pojmami sa chápe práca advokáta, ktorý musí absolvovať prax, zložiť advokátsku skúšku a následne byť zapísaný v regionálnej advokátskej komore. **Ďalšími poskytovateľmi sú absolventi právnických fakúlt a sociálnych odborov (Graduados Sociales)**. Takýto absolvent sa môže stať právnym poradcom pre sociálne zabezpečenie, právne konzultácie a rady a zároveň je oprávnený na konania vo veciach súdnych procesov v oblasti pracovného práva a sociálneho zabezpečenia. Právne služby sa môžu poskytovať aj na základe iného predmetu podnikania, kedy musí byť advokát aspoň 2/3 vlastníkom firmy s hlasovacím právom a spoločnosť musí pozostávať z kvalifikovaných osôb. Advokátska komora vedie separátny zoznam týchto spoločností.

[Prehľad právnickej regulácie v Španielsku](#)

[Multidisciplinárna prax právnických povolani](#)

[Stanovy združení sociálnych absolventov](#)

[Regionálne právnické komory v Španielsku](#)

Hlavné znaky právnej úpravy (Španielsko)

Viacero poskytovateľov právnych služieb	Advokátske spoločnosti môžu byť spoluvlastníkmi inej ako advokátskej firmy	Advokát môže zamestnávať iného advokáta (podľa osobitných predpisov)**
Možnosť poskytovania právnych služieb spolu s inými odvetviami*		

* Cieľom združenia je poskytovať konkrétne spoločné služby (vrátane konkrétnych právnych služieb, ktoré dopĺňajú ostatné profesie v praxi). Činnosti, ktoré sa majú vykonať, neohrozujú vhodnosť právnej praxe. Je potrebné informovať právnickú komoru.

** Zamestnanecký pomer upravuje Kráľovský dekrét 1331/2006 zo 17. novembra 2006 o osobitnom pracovnom pomere právnikov (Real Decreto 1331/2006, de 17 de noviembre, por el que se regula la relación laboral de carácter especial de los abogados).

1.4 Slovinsko

Právne služby (poradenstvo, vypracovanie zmlúv, právne analýzy, vypracovávanie listín) **môžu vykonávať rôzne právne subjekty**. Podmienky upravuje Obchodný zákonník. Spoločnosť alebo zoskupenie ekonomických záujmov môže založiť každá fyzická alebo právnická osoba, ak zákon neustanovuje inak. Na poskytovanie rôznych právnych služieb sa nevyžaduje žiadna špeciálna alebo ďalšia kvalifikácia. Spoločnosti založené na poskytovaní služieb právneho poradenstva zahŕňajú rôznych odborníkov, ktorí

[Praktická príručka pre právnikov](#)

[Slovinská advokátska komora](#)

nemusia mať advokátsku skúšku, ale majú rozsiahle skúsenosti vo svojom odbore, a preto sú schopní vykonávať kvalitnú prácu expertov v konkrétnej oblasti.

Špecifické kritéria sú upravené v zákone o advokátoch, ak sa vyžaduje zastupovanie pred súdom, čo je exkluzívnou kompetenciou iba advokátov. V takom prípade je potrebné splniť štandardné podmienky praxe, zloženie advokátskej skúšky, registrácia v advokátskej komore. Funkcia advokáta vylučuje: výkon platenej verejnej funkcie, výkon riadiacej funkcie vo všetkých formách podnikateľskej spoločnosti a akejkoľvek funkcie nezlučiteľnej s integritou právnického povolania. Interdisciplinárne vykonávanie služieb s iným povolaním nie je povolené. Samostatná činnosť advokáta sa vykonáva podľa osobitných predpisov (mimo živnostenského oprávnenia).

Hlavné znaky právnej úpravy (Slovinsko)		
Viacero poskytovateľov právnych služieb	Advokátske spoločnosti nesmú byť	Advokát môže zamestnávať iného advokáta
Možnosť poskytovania právnych služieb spolu s inými odvetviami (mimo advokátov)	spoluvlastníkmi inej ako advokátskej firmy*	

* Advokátska kancelária môže byť založená ako občianska právnická firma alebo ako právnická firma so štatútom právnickej osoby.

2. Prehľad legislatívy vo vybraných štátoch EÚ s vyššou mierou regulácie

2.1 Holandsko

[Licencovaný právnik](#)

[Medzisektorové podnikanie](#)

[Holandská advokátska komora](#)

Holandsko má pri poskytovaní právnych služieb neregulovaný trh v oblastiach, ktoré nespádajú do oblasti zastupovania pred súdom (napr. správne a pracovné právo). Právne služby sú poskytované „z povolania“, resp. v rámci zamestnania.

Advokáti sa riadia zákonom o advokácii, ktorý im určuje povinné členstvo v Holandskej advokátskej komore a oprávňuje ich na zastupovanie na súde.⁷ Právne služby poskytuje aj **licencovaný právnik**, ktorý pripravuje procesné podklady, korešponduje so súdnym orgánom a v prípade pojednávania prednesie prípad na súde nižšej inštancie.

⁷ Zákon o advokácii, 1952. Dostupné na internete: [Act on Advocates](#). [cit. 01.02.2022]

Obchodné partnerstvá môže uzatvárať s ďalšími regulovanými povolaniami (notári, patentoví právnici, daňoví poradcovia). **Povolené je aj partnerstvo s účtovníkmi**, aby sa zabránilo porušeniu pravidiel Holandskej advokátskej komory; účtovnícke firmy nemajú hlasovacie právo a nepodieľajú sa na ziskoch.

Hlavné znaky právnej úpravy (Holandsko)		
Viacero poskytovateľov právnych služieb v obmedzenej miere	Advokátske spoločnosti nemôžu byť spoluvlastníkmi inej ako advokátskej firmy	Advokát môže zamestnávať iného advokáta
Možnosť poskytovania právnych služieb spolu s inými odvetviami		

2.2 Poľsko

Súčasný právny rámec neustanovuje normatívnu definíciu „právnych služieb“ ani univerzálne pravidlá týkajúce sa všetkých subjektov ponúkajúcich právne služby. Advokáti vykonávajú svoje povolanie na základe iného ako živnostenského oprávnenia.

Právny zástupca poskytuje právne poradenstvo, pripravuje stanoviská, vypracováva legislatívne návrhy, zastupuje klientov pred súdmi. Po vykonaní praxe a zložení skúšky musí byť zapísaný v komore právnych zástupcov. Zvyčajne zastupuje klientov v občianskych a obchodných záležitostiach.

Advokát poskytuje právne poradenstvo, pripravuje stanoviská, zastupuje klientov pred súdmi. Po vykonaní praxe a zložení skúšky musí byť zapísaný v komore advokátov. Zvyčajne zastupuje klientov v trestnoprávných záležitostiach.

[Komora právnych zástupcov](#)

[Právnické povolanie v Poľsku](#)

[Medzinárodná právnická komora](#)

V zásade sú obe formy regulované aj ponímané rovnocenne, z podnikateľského hľadiska je najväčší rozdiel v zamestnávaní – advokát nemôže byť zamestnancom v pracovnom pomere, zatiaľ čo právny zástupca môže vystupovať aj ako zamestnanec kancelárie právneho poradcu, svoje služby môže poskytovať viacerým zamestnávateľom naraz. Poskytovanie právnych služieb sa realizuje na základe tradičných biznis modelov – spoločnosť s ručením obmedzeným, obchodné partnerstvo, komanditná spoločnosť. V Poľsku nemôžu advokáti vykonávať prax na základe pracovných zmlúv a daňoví poradcovia nemôžu kombinovať svoje profesionálne činnosti s prácou pre podnikateľov, ktorí nie sú oprávnení poskytovať daňové poradenstvo.

Právnicki s magisterským titulom práva, ktorí nepodliehajú osobitným predpisom (t. j. tí, ktorí nie sú členmi žiadnej komory), môžu poskytovať právne rady ako jednotlivci vykonávajúci zárobkovú činnosť, aj keď len v obmedzenom rozsahu, bez akýchkoľvek požiadaviek na špeciálnu licenciu.

Hlavné znaky právnej úpravy (Poľsko)		
Poskytovanie právnych služieb na základe iných kritérií je limitované napr. zamestnaním absolventov za určitých podmienok	Advokátske spoločnosti nesmú byť spoluvlastníkmi inej ako advokátskej firmy	Advokát nemôže zamestnávať iného advokáta (právnik právnik áno)
Možnosť poskytovania právnych služieb spolu s inými odvetviami		

2.3 Francúzsko

Právne služby poskytuje právnik/advokát⁸, notár a právny zástupca. **Právnik** musí mať magisterský titul v odbore práva a osvedčenie o odbornej spôsobilosti pre konkrétnu oblasť, na ktorú sa špecializoval počas štúdia a musí sa zaregistrovať v jednej z právnických komôr podľa výberu špecializácie. Právnik vykonáva svoje povolanie na základe osobitných predpisov slobodných povolaní.

[Justičné a právnické profesie](#)

[Verejné obstarávanie právnych služieb](#)

[Francúzska advokátska komora](#)

Notár, ktorý okrem vyhotovovania zmlúv v autentickej podobe, radí svojim klientom v právnych otázkach, môže hrať aj úlohu mediátora a sprostredkovateľa. Notári sú členmi rezortnej alebo medzirezortnej komory notárov.

Právny poradca je interne zamestnanou osobou spoločnosti (t. j. poskytuje právne služby v rámci zamestnania), na ktorú sa nevzťahujú osobitné predpisy. Právny poradca vypracováva dokumenty, poskytuje právny výklad pre obchodnú spoločnosť a jej klientov. Z podnikateľského hľadiska je možné právnika aj zamestnať, nesmie však mať vlastných klientov mimo pracovný pomer.

⁸ Terminológia právnik a advokát sa v použitých zdrojoch v prípade Francúzska (t. j. 1. Francúzska advokátska komora, 2. Právnické povolanie vo Francúzsku a 3. ECPRD) na základe výkladu v našom materiáli prekrýva. Rozdielny význam v praxi nie je vylúčený.

Hlavné znaky právnej úpravy (Francúzsko)		
Viacero poskytovateľov právnych služieb v obmedzenej miere	Advokátske spoločnosti nesmú byť spoluvlastníkmi inej ako advokátskej firmy	Advokát môže zamestnávať iného advokáta
Možnosť poskytovania právnych služieb spolu s inými odvetviami *		

* Advokát môže poskytovať právne služby vo forme partnerstva či združenia s výnimkou obchodníka (justičné a právnické profesie).

2.4 Maďarsko

Právne služby je možné vykonávať na základe zákona o advokácii. Advokát je po vykonaní odbornej praxe a advokátskej skúšky zapísaný v advokátskej komore. **Poskytovanie právnych služieb mimo zákona sa nepovažuje za poskytovanie právnych služieb.** V takom prípade sa zvyčajne zamestnanec riadi pracovným právom a nevzťahuje sa naňho zákon o advokácii. Právne poradenstvo vykonáva v rámci zamestnania interný právnik spoločnosti alebo štátnej správy. Právnym poradenstvom sa rozumie príprava podkladov, poradenstvo a vypracovávanie návrhov. Interný právnik môže vykonávať zastúpenie pred súdom.

[Právnické povolania v Maďarsku](#)

[Maďarská advokátska komora](#)

Medzisektorové poskytovanie doplnkových služieb je povolené po informovaní príslušnej komory, ako aj po informovaní príslušného odboru, napríklad v prípade daňového poradcu. Medzi ďalšie doplnkové činnosti patrí poisťovacie poradenstvo, činnosť patentového zástupcu, oblasť sociálneho zabezpečenia a pracovné poradenstvo. Zlučovanie profesií je tak do istej miery povolené.

Hlavné znaky právnej úpravy (Maďarsko)		
Výhradné poskytovanie právnych služieb	Advokátske spoločnosti nesmú byť spoluvlastníkmi inej ako advokátskej firmy	Advokát môže zamestnávať iného advokáta
Možnosť poskytovania právnych služieb spolu s inými odvetviami		

2.5 Dánsko

Dánsky právny systém nerozlišuje medzi právnym poradcom a advokátom. **Právne služby poskytuje advokát, ktorý musí byť zaregistrovaný v advokátskej komore.** Výkon povolania sa realizuje aj v rámci zamestnaneckého pomeru v advokátskej kancelárii. Paralelné poskytovanie právnych služieb aj samostatne vo svojom mene sa nevylučuje. Poskytovanie právnych služieb v spoločnosti iného zamerania sa nepovažuje za vykonávanie právnych služieb a titul advokát sa nesmie mimo podmienok stanovených v zákone o advokátoch používať. Zatupovanie pred súdom v takom prípade nie je dovolené. Právne služby sa môžu poskytovať aj v rámci maximálne 10 % podielu v inej spoločnosti s odlišným predmetom podnikania ako právne služby.

[Právnické povolanie v Dánsku](#)

[Dánska advokátska komora](#)

[O Dánskej advokátskej komore](#)

Hlavné znaky právnej úpravy (Dánsko)

Výhradné právo poskytovania právnych služieb	Advokátske spoločnosti môžu byť spoluvlastníkmi inej ako advokátskej firmy	Advokát môže zamestnávať iného advokáta
Nemožnosť poskytovania právnych služieb spolu s inými odvetviami		

2.6 Belgicko

Poskytovanie právnych služieb je v pôsobnosti **advokáta**, ktorý je po vykonaní skúšky **zapísaný** v advokátskej komore. Právne zastupovanie pred Najvyšším súdom patrí do pôsobnosti advokátov Najvyššieho súdu, ktorých vymenúva kráľ. Zastupovanie pred súdom je umožnené aj zdravotným poisťovniam, ktoré zastupujú svojich klientov ako aj určitým sociálnym a pracovným organizáciám. Advokáti môžu poskytovať právne služby ako samostatne zárobkové činné osoby (SZČO) alebo v združení v rôznych formách. Belgické právo nepovoľuje zlučovanie s neprávnickými spoločnosťami. Vo Flámskom regióne môžu vstúpiť do združenia, v ktorom nie je stopercentný právnický podiel, avšak celé združenie podlieha kontrole advokátskej komory a nie je zároveň povolené zdieľať odmenu ani náklady.

[Prehľad regulácie právnickej profesie v Belgicku](#)

[Právnické povolanie v Belgicku](#)

[Regionálne advokátske komory v Belgicku](#)

Hlavné znaky právnej úpravy (Belgicko)		
Viacero poskytovateľov právnych služieb v obmedzenej miere	Advokátske spoločnosti nemôžu byť spoluvlastníkmi inej ako advokátskej firmy	Advokát nemôže zamestnávať iného advokáta
Nemožnosť poskytovania právnych služieb spolu s inými odvetviami		

2.7 Nemecko

[Zákon o advokácii](#)

[Praktická príručka pre právnikov](#)

[Prehľad regulácie právnickej profesie v Nemecku](#)

Poskytovanie právnych služieb mimo zákona o advokátoch nie je povolené. Právna služba je definovaná ako akákoľvek činnosť v externých záležitostiach, ktorá si vyžaduje právne preskúmanie konkrétneho prípadu. **Slobodné povolania – právnik/advokát, notár, patentovaný právnik musia spĺňať podmienky na základe osobitných predpisov, ktoré stanovuje regionálna advokátska komora; registrácia je povinná.** Právne služby sa neposkytujú na základe živnostenského oprávnenia.⁹

Advokáti môžu poskytovať limitované interdisciplinárne právne služby spolu s nasledovnými odvetviami: s patentovými právnikmi, daňovými konzultantmi, daňovými agentmi, účtovníkmi a certifikovanými audítormi na účely spoločného výkonu povolania.

Zákon o právnych službách ďalej stanovuje výnimku na poskytovanie právnych služieb, ktoré sú súčasťou profilu zamestnania alebo súčasťou hlavnej činnosti (v oblasti pohľadávok, dôchodkového poradenstva, služieb sociálnych a spotrebiteľských združení). Služby poskytuje inertný právnik konkrétnej spoločnosti (v zamestnaneckom pomere), na ktorého sa nevzťahuje zákon o advokátoch.

Hlavné znaky právnej úpravy (Nemecko)		
Vyhraďené právo poskytovania právnych služieb	Advokátske spoločnosti môžu byť spoluvlastníkmi spoločností vybraných odvetví	Advokát môže zamestnávať iného advokáta
Možnosť poskytovania právnych služieb spolu s vybranými odvetviami		

⁹ Zákon o advokácii v Nemeckej spolkovej republike § 2 písmeno (a) (b) Dostupné na internete: <https://www.gesetze-im-internet.de/bao/BjNR005650959.html#BjNR005650959BJNG000101311> [cit. 01.02.2022]

2.8 Rakúsko

Poskytovanie právnych služieb je výhradne v kompetencii advokáta. Právnické povolanie (advokát) si vyžaduje päť rokov praxe po ukončení štúdia práva. Advokát musí zložiť advokátsku skúšku a zapísať sa do advokátskej komory. Advokát sa môže zamestnať alebo sa inak zlučovať len s iným advokátom, advokátskou spoločnosťou. Zakladanie interdisciplinárnych spoločností nie je povolené. **Poskytovanie právnych služieb je výhradnou činnosťou advokátov.**

Výnimkou je poskytovanie právneho poradenstva vo vnútri asociácie či spoločnosti, keď priamo alebo aj nepriamo nevzniká ekonomická aktivita. Právne služby patria do rozsahu regulovaných a licencovaných živností.¹⁰

[Právnické povolania v Rakúsku](#)

[Príručka právnického povolania](#)

[Regionálne advokátske komory v Rakúsku](#)

Hlavné znaky právnej úpravy (Rakúsko)		
Viacero poskytovateľov právnych služieb v obmedzenej miere	Advokátske spoločnosti nesmú byť spoluvlastníkmi inej ako advokátskej firmy	Advokát môže zamestnávať iného advokáta
Nemožnosť poskytovania právnych služieb spolu s inými odvetviami		

3. Zmeny právnej úpravy poskytovania právnych služieb vo vybraných štátoch

3.1 Taliansko

[Prehľad regulácie právnickej profesie v Taliansku](#)

[Právnické povolanie v Taliansku](#)

[Disciplína právnickej profesie](#)

Advokát poskytuje celú škálu právnych služieb, vrátane zastupovania pri súdnych sporoch. Advokát musí prejsť skúškami advokátskej komory a zaregistrovať sa v jednej z regionálnych komôr. Výkon povolania sa realizuje samostatne alebo v rámci advokátskej kancelárie; advokát musí byť pre výkon povolania zapísaný a splniť všetky podmienky, tak ako keby konal samostatne. Možnosť výkonu povolania v rámci zamestnávania je obmedzená. Podľa zákona o právnických povolaniach môžu právnické firmy okrem spoločností registrovaných v

¹⁰ Zákon o advokácii. Časť II, § 8 ods. 3 Dostupné na internete: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10001673> [cit. 01.02.2022]

advokátskej komore zahŕňať aj ďalších odborníkov patriacich do kategórií určených nariadeniami ministra spravodlivosti. Právnické povolanie môže vykonávať aj **právnik**, ktorý sa zúčastňuje v združeniach založených medzi inými nezávislými odborníkmi.

Na externé poskytovanie právnych služieb sa nevzťahujú žiadne špeciálne obmedzenia. Napríklad existujú spoločnosti špecializované na vykonávanie určitých súdnych činností, ako podávanie súdnych listín v mene právnikov, získavanie kópií dokumentov a vydanie určitých osvedčení.

Právny systém dovoľoval v Taliansku do roku 2012 veľmi limitovanú možnosť vlastníctva spoločností s iným predmetom podnikania. Výkon právnickej profesie v obchodnej forme je dnes povolený zakladaním spoločností osôb, kapitálu alebo družstiev. Podľa zákona č. 247/2012 (čl. 4a) musia spoločnosti pozostávať z členov, ktorí vlastnia najmenej dve tretiny základného imania a hlasovacích práv. Riadiaci orgán musí byť tvorený len členmi a väčšinou právnikov.

Právnické povolanie môže vykonávať aj advokát, ktorý sa zúčastňuje združení založených medzi inými nezávislými odborníkmi, resp. slobodnými povolaniami (napr. Združenie agronómov a lesných odborníkov, Združenie sociálnych pracovníkov, Združenie národných biológov, atď.). Zoznam slobodných povolaní pre spoluprácu bol rozšírený v roku 2016. **Až po rozšírení možností združovania sa s inými odbornými profesiami došlo k uvoľneniu legislatívy a rozšíreniu možností pri poskytovaní právnych služieb.**

3.2 Česko

Poskytovanie právnych služieb upravuje [zákon č. 85/1996 Sb. o advokácii v znení neskorších predpisov](#). Právna úprava vymedzovala poskytnutie právnych služieb výhradne ako právo advokátov za podmienok stanovených v zákone o advokácii a v súlade s predpismi Českej advokátskej komory, v ktorej registrácia je povinná. Od 1. júla 2021 sa zavádza aj možnosť poskytovania určitých právnych služieb na základe živnostenského oprávnenia (bližšie pozri znenie živnosti nižšie).

Formy poskytovania právnych služieb

Poskytovanie právnych služieb prešlo niekoľkými reformami aj v súvislosti s nastavením legislatívy pri vstupe do EÚ. Najvýznamnejšou zmenou bola novela č. 79/2006 Sb., ktorá rozšírila doteraz najpoužívanejšiu formu vykonávania právnych služieb – samostatný výkon advokácie. Dnes je možné vykonávať advokáciu aj **v pracovnom pomere vo vzťahu k inému advokátovi alebo spoločnosti ako „zamestnaný advokát“, avšak len pre jednu spoločnosť. Sám nemôže zamestnávať ďalšie osoby, pri uzatváraní zmlúv**

a zastupovaní je vždy povinný označiť aj zamestnávateľa. Pracovné vzťahy upravuje Zákonník práce. Výkon advokácie sa vykonáva formou tradičných biznis modelov – formou v obchodnej spoločnosti, vo forme komanditnej spoločnosti, spoločnosti s ručeným obmedzením alebo vo forme združení. Avšak predmet podnikania musí byť výhradne poskytovanie právnych služieb, tak ako pri vytvorení združenia, ak to zákon neustanovuje inak:

§ 11

(1) Advokát vykonáva advokáciu

- a) samostatne alebo
- b) spolu s inými advokátmi ako spoločník spoločnosti podľa občianskeho zákonníka (ďalej len „združenie“) alebo ako spoločník spoločnosti podľa § 15 alebo ako spoločník zahraničnej spoločnosti alebo
- c) v pracovnom pomere podľa § 15a.

(2) Komora vedie zoznam združení, spoločností zahraničných spoločností; ustanovenia osobitných právnych predpisov tým nie sú dotknuté.

§ 12

(1) Pri výkone advokácie je advokát povinný používať označenie „advokát“.

(2) Zo spoločného mena združenia alebo z obchodnej firmy spoločnosti musí byť zrejmé, že sa jedná o združenie alebo spoločnosť, ktorej predmetom činnosti je výkon advokácie.

(3) Podrobnosti o používaní označenia podľa ods. 1 a spoločného mena združenia a obchodnej firmy spoločnosti podľa odseku 2 stanoví stavovský predpis; za podmienok stanovených stavovským predpisom sú advokát, združenie alebo spoločnosť oprávnení používať dodatky, ktoré sa vzťahujú na poskytované právne služby.

(4) Advokát poskytujúci právne služby v mene zahraničnej spoločnosti podľa § 35s používa obchodnú firmu alebo názov tejto zahraničnej spoločnosti alebo jej organizačnej zložky podľa zápisu v obchodnom registri.

Nariadenie vlády [č. 208/2021 Sb.](#) ktorým sa mení nariadenie vlády č. 278/2008 Sb. o obsahových náplniach jednotlivých živností platné od 1.7.2021 zaviedlo novú živnosť „Poskytovanie služieb pro právnické osoby a svěřenské fondy“. Česká komora komerčných právníků a Česká advokátská komora sa v minulosti zlúčili, rovnako ako na Slovensku. Obsahová náplň novej živnosti je porovnateľná s niekdajšou obsahovou náplňou komerčného právníka. Znenie novej živnosti:

Konanie v mene klienta při řízení nebo provádění obchodní korporace, podnikatelského zoskupenia alebo iného obchodného útvaru. Konanie v mene klienta při získávání a zhromažďování finančních prostředkův alebo iných financiami oceníteľných hodnôt na účel založenia, riadenia alebo ovládania obchodnej korporácie, podnikateľského

zoskupenia alebo iného obchodného útvaru. Konanie v mene klienta pri zakladaní alebo správe zvereneckého fondu alebo jemu svojou štruktúrou alebo funkciami podobného zariadenia podľa práva iného štátu (ďalej len „zverenecký fond“). Konanie v mene klienta pri získavaní a zhromažďovaní finančných prostriedkov alebo iných financiami oceníteľných hodnôt pre zverenecký fond na účel jeho založenia alebo správy. Zakladanie právnických osôb a s tým spojené služby vrátane sprostredkovania spísania/zostavenia zakladajúcej listiny, spoločenskej zmluvy alebo stanov, správy vkladov a zaistenie zápisu do verejného registra. Zakladanie právnických osôb na účel prevodu podielov v nich klientovi. Služby spojené so vznikom zvereneckého fondu vrátane zaistenia zápisu zvereneckého fondu do evidencie zvereneckých fondov, sprostredkovanie uzatvorenia zmluvy o vyčlenení majetku jeho zverením do správy zvereneckého správcu, spísanie takejto zmluvy alebo obstaranie pre prípad smrti, čím dochádza k vyčleneniu majetku jeho zverením do správy zvereneckého správcu alebo spísanie štatútu zvereneckého fondu. Dočasné konanie v mene právnickej osoby súvisiace s jej vznikom vrátane jednaní v mene právnickej osoby pred jej vznikom. Výkon činnosti správcu vkladov. Dočasný výkon funkcie zvereneckého správcu v súvislosti so vznikom zvereneckého fondu. Poskytovanie priestorov pre umiestnenie sídla právnickej osoby, keď sa nejedná o priestory pre umiestnenie ústredia, administratívne služby spojené s umiestnením sídla právnickej osoby v týchto priestoroch, ako je zápis sídla do verejného registra alebo preberanie pošty. Výkon akcionárskych práv pre klienta, ktorý nie je právnickou osobou, ktorej cenné papiere sú prijaté na obchodovanie na európskom regulovanom trhu a ktorá podlieha požiadavkám na zverejnenie informácií rovnocenných požiadavkám práva Európskej únie.

Obsahom činností nie je činnosť notárov, osôb oprávnených k výkonu advokácie podľa zákona o advokácii, osôb, ktoré sa zaoberajú obhospodávaním alebo administrovaním (správou) investičného fondu alebo zahraničného investičného fondu, poskytovanie investičných služieb, poskytovanie platobných služieb, realitné sprostredkovanie, prenájom nehnuteľností, bytov a nebytových priestorov.

Záver

Predložený materiál porovnal možnosti poskytovania právnych služieb, najmä v rámci podnikania. Obsahová analýza skúmala legislatívnu úpravu vo vybraných členských štátoch EÚ na základe informácií z Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu (ECPRD), a to s požiadavkou č. 4797 Regulations on provision of the legal services (Predpisy o poskytovaní právnych služieb) z júna 2021, z materiálov Rady európskych advokátskych komôr a právnych spoločností, z odborných publikácií a z právnej úpravy jednotlivých štátov.

Právna úprava v Slovenskej republike definuje v zákone o advokácii pojem „právne služby“ a vymedzuje aj ich poskytovateľov, ktorými sú výhradne advokáti. Podnikateľská činnosť sa vykonáva na základe iného ako živnostenského oprávnenia, podľa osobitných predpisov na výkon slobodného povolania. Právna úprava nedovoľuje zamestnanecký pomer (mimo interných právnikov v pracovnoprávnom pomere) a nedovoľuje ani interdisciplinárnu možnosť poskytovania právnych služieb spolu s inými slobodnými povolaniami či činnosťami, alebo inými spoločnosťami. Advokátske povolanie zaraďujeme medzi slobodné povolania so špecifickým duševno-ideovým prínosom, keď sa okrem vzdelanostných kritérií musí vykonať aj odborná prax a ďalšie podmienky určené príslušnou, v tomto prípade, advokátskou komorou. Na Slovensku je advokát povinný registrovať sa v Slovenskej advokátskej komore.

Všetky skúmané krajiny, tak ako na Slovensku, požadujú okrem vzdelania na výkon slobodného (právnického) povolania (napr. advokát) ďalšie štandardy, ako doplnkové vzdelávania v rámci povinnej praxe či dohľad nad výkonom povolania prostredníctvom povinného zápisu v príslušnej komore, respektíve v právnom združení. Dĺžka praxe, zloženie advokátskej skúšky a podmienky vstupu do advokátskej komory sa v analyzovaných krajinách odlišujú iba minimálne. Na výkon povolania je nevyhnutný súlad s etickým kódexom, ktorý je súčasťou právnych predpisov jednotlivých komôr. V prípade nep povinnej registrácie v komore právnici získavajú licenciu odbornosti a kvality (napr. licencovaného právneho poradcu v prípade Fínska).

Analýza však ukázala, že v možnostiach poskytovania právnych služieb existuje medzi vybranými členskými štátmi EÚ určitá rozmanitosť. V krajinách, ktoré majú nižšiu mieru regulácie pri poskytovaní právnych služieb (Fínsko, Švédsko, Španielsko a Slovinsko), sa členstvo v advokátskej komore vyžaduje v prípadoch zastupovania pred súdom, keď sa uplatňuje zákon o advokácii. Zastupovanie pred súdom je tak zvyčajne výlučnou kompetenciou advokátov. Na druhej strane v týchto štátoch neexistuje monopol poskytovania právnych služieb v rámci inej podnikateľskej činnosti ani v rámci povolania. Na

výkon povolania existuje viacero zaužívaných foriem poskytovateľov s nižšími nárokmi oproti advokátom (napr. právnik/jurista, právny zástupca, firma zaoberajúca sa súčasne právnymi službami a napríklad službami v oblasti sociálneho zabezpečenia, apod.).

V dôsledku čoraz väčšieho otvoreného a slobodného trhu sa v rámci konkurenčného boja čoraz viac spoločností snaží zastrešiť čo najväčšie portfólio služieb. Upravujú sa tak aj legislatívne rámce krajín, ktoré aspoň čiastočne deregulujú trh aj v oblasti právnych služieb, stále chrániac postavenie advokáta. Druhá kapitola tak začína Holandskom a Poľskom a postupne prechádza legislatívnymi systémami krajín, ktoré uvoľňujú, alebo mali do určitej miery voľnejšiu reguláciu, až po krajiny ako Nemecko a Rakúsko, ktoré majú v rámci poskytovania právnych služieb najviac regulovaný systém. V Holandsku je možný napr. pracovný pomer. Poľská legislatíva dovoľuje zamestnávať právnikov (no pre advokátov to neplatí), tak ako poskytovanie právnych služieb na základe živnostenského oprávnenia, aj keď len v obmedzenom rozsahu. Napríklad v Belgicku a v Taliansku sa právne služby môžu poskytovať na základe živnostenského oprávnenia (v Belgicku môžu advokáti pôsobiť ako SZČO, nie však v rámci zamestnaneckého pomeru). V každej z týchto krajín však platí čiastočná regulácia a) pre spôsob poskytovania právnych služieb v rámci podnikania, b) na kritéria poskytovateľov právnych služieb.

Posledná kapitola predstavila podrobnejšiu analýzu rozšírenia možností podnikania pri poskytovaní právnych služieb na príklade Talianska a Česka. Taliansko rozšírilo možnosti zlučovania sa s inými slobodnými povolaniami a Česko umožnilo poskytovanie určitých právnych služieb na základe živnostenského oprávnenia (poskytovanie služieb pre právnické osoby a zverenecké fondy).

Zdroje

1. European Centre for Parliamentary Research and Documentation (ECPRD). Dostupné online v internej databáze po prihlásení:
<https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request>
Požiadavka č. 4797 Regulations on provision of the legal services 9.7.2021
2. Dokumenty Rady európskych advokátskych komôr a právnych spoločností. Dostupné na internete: <https://www.ccbe.eu/documents/professional-regulations/>
3. Medzisektorové poskytovanie právnych služieb. Dostupné na internete:
<https://www.lsra.ie/wp-content/uploads/2019/09/s119-Report-Final-April-2017-pdf.pdf>
4. právne akty, dokumenty, webové sídla a stránky inštitúcií uvedené hypertextovými prepojeniami v materiáli